

Téma : KOLIKY

Pravé koliky

- špecifické ochorenie tráviacej sústavy – pravé koliky, medzi najrozšírenejšie choroby koní, v priebehu pár hodín zdravý kôň v ohrození života
- bolesti a kŕče rôzneho stupňa, díva smerom k bruchu, nekludne prešľapuje, hrabe prednými nohami, zadnými kope smerom k bruchu, švihá chvostom, úporná chôdza + časté zástavky, snaha líhať a váľať sa
- v pokročilom štádiu dochádza ku škrípaniu zubov, triaška celého tela, pohyb do kruhu, dopredu v psychickom podráždení, netypické postoje pri silných bolestivých stavoch spôsobené zmenami polohy čriev, rozšírením žalúdka / napr. psovité sediaci postoj /

a/ JEDNODUCHÁ BOLESTIVOSŤ

- silné kolikové bolesti 5 – 10 minút, striedanie s obdobím kľudu, mierne zvýšená tepová a dýchacia frekvencia sa v období kľudu vracia k norme, odíde samé alebo po podaní spazmoanalgetík
- komplikácie následnou zmenou polohy čriev, vzácnejšie vytvorenie zátky v malom kolóne

b/ PLYNATOSŤ

- pri náhlej zmene diéty, mierne rozťahnutie slepého čreva a kolónu, peristaltika najprv zvýšená- v oblasti slepého čreva počuť kovové zvonivé šelesty, postupným zaplnením hrubého čreva slabnú až zaniknú
- ak je súčasne postihnuté tenké aj hrubé črevo = zarovnanie slabinových jamiek a bolesť sa zvyšuje, zhoršenie pľúcnej ventilácie, zaťaženie obehového systému, tep nad 80 a viac

c/ ČREVNÁ ZÁPCHA

- obštrukcia / nepriechodnosť / žalúdka a tenkého čreva, frekvencia kľčovitých stavov neklesá, skôr naopak / stredná až intenzívna kolika
- menej intenzívna pri hrubom čreve, spôsobená obštrukciou / zápchou / , pozvoľný priebeh, začiatok obštrukcie unikne, kôň prijíma menej krmiva až dôjde k anorexii – neprijíma krmivo vôbec
- pri obštrukcii kolónu malé množstvo drobných a suchých výkalov, pokrytých hlienom, pri obštrukcii slepého čreva je kalenie tiež sporadické, trus je však suchší, bolesti niekoľko dní až týždňov, v ampule konečníka malé množstvo riedkych výkalov alebo vôbec nie

d/ DISLOKÁCIA / ZAUZLENIE ČRIEV /

- zmena polohy do tejto kategórie koliky spôsobujúce polovicu úhynu koní na kolikové ochorenia
- **torzia** / pretočenie / = veľkého kolónu a slepého čreva, **volvulus** / zauzlenie / tenkého čreva alebo malého kolónu, **flexia** / ohnutie / okolo priečnej osi rôznych úsekov čreva, **strangulácia** / zaškrtanie / čreva, **invaginácia** / vsunutie / čriev do seba, **hernie** / prietrže – kýly /
- rýchly nástup intenzívnych a stále pretrvávajúcich kolikových bolesti, rýchly

vzostup tepovej frekvencie = 80 a viac, črevná peristaltika zrýchlená, neskôr až zastavená, pomaly rozvoj plynatosti + komplikácie v cirkulačnom systéme

e/ EMBÓLIA MEZENTERIÁLNEJ CIEVY / Tromboembolická kolika / embólia = upchatie cievy, trombóza = chorobný vznik krvnej zrazeniny v srdci, cievach /

- náhle upchatie črevných tepien, jednou z hlavných príčin je vznik aneuryzmat, kedy sa časť trombu vplyvom skoku, pádu, nadmernej námahy a podobne uvoľní a následne upchá cievu
- postupne sa rozvíja dehydratácia, ktorá sa prejavuje kolikovými bolesťami

NEPRAVÉ KOLIKY

Obdobné príznaky kolikových bolesti môže spôsobiť ochorenie močovej sústavy- obličiek, pobrušnice a zápalové zmeny pečene.

ČIERNÁ ZÁSTAVA MOČENIA / Paralytická myoglobinúria koní /

- akútne ochorenie koní s príznakmi degenerácie svalov a prechodom myoglobínu do krvi / farbivo obsiahnuté vo svaloch a viažuce kyslík /
- najčastejšie postihnuté sú veľmi pracovne zaťažené kone, náhly vznik, väčšinou po pracovnom klúde trvajúcim niekoľko dní a výdatnej výžive
- začne silné potenie, zadné nohy sa podlamujú v kĺboch, nekoordinovaný pohyb
- svaly na zadnici sú tuhé, ale nebolestivé, niekedy nástup kolikových bolesti
- tmavý moč, kávovo hnedý až tmavočervený
- prognóza vyliečenia je dubiózna / neistá /, včasnosť liečby a klúd koňa

<http://equitv.cz/video/Koliky-a-jejich-priciny.html>

<http://www.youtube.com/watch?v=E5lmXHRnxM4>

https://www.youtube.com/watch?v=HQe_xaG_mxI

Pri optimálnej krmnej techniky patria i tieto zásady správneho kŕmenia:

1. Zabezpečiť dostatočné množstvo objemového krmiva (seno)
2. Kŕmiť každý deň v rovnakom čase
3. Kŕmiť menej a častejšie
4. Prechod na iný druh krmiva prevádzať postupne
5. Koňom chovaným v stajňach poskytnúť denne pastvu alebo výbeh
6. Vodu podávať pred kŕmením a zaistiť dostatok čerstvej vody počas celého dňa pri teplote 10 - 12o C. Denná potreba vody pre koňa je 5 % z jeho živej hmotnosti
7. Kŕmiť iba čisté a dobré krmiva
8. Nepoužívať kone k jazdeniu ihneď po kŕmení, najskôr po 75 minútach, aby mali dostatok času zažívať
9. Kŕmiť podľa výkonnosti s prihliadnutím k jeho typu, veku, kondícií a zdravotnému stavu